

Kevytyrittäjäyys itsensä työllistämisen muotona

Sitran ja Osuuskunta Eezy:n kyselytutkimus
Kevytyrittäjäydestä 23.11.- 4.12.2015
Julkaistu 1.2.2016

eezy SITRA

Sitran avainalue 1.3.2015 - 31.8.2017

Keskeisenä tavoitteena työelämän toimintamallien uudistaminen talouden ja työmarkkinoiden haasteisiin ja tulevaisuuteen paremmin sopiviksi

- Käytännön pilotteja työelämävalmiuksien parantamiseksi sekä opiskelijoiden että kokeneiden asiantuntijoiden keskuudessa
- Uusia, tavoitteellisia työllistämispalveluja, jotta työ löytää helpommin tekijänsä ja tekijä työnsä (=kohtaanto)
- Nostetaan julkiseen keskusteluun työelämää, työmarkkinoita ja niiden pelisääntöjä koskevia ilmiöitä ja uudistustarpeita

Tärkeimpänä tavoitteena oli tarkentaa kuvaa kevytyrittäjyydestä itsensä työllistämisen muotona.

Kyselyn toteutuksesta

Kyselyn toteutettiin Sitran ja osuuskunta Eezyn yhteistyönä. Sitra on eduskunnan alainen tulevaisuusorganisaatio (www.sitra.fi). Eezy on laskutusosuuskunta, jonka kautta on vuodesta 2008 lähtien työllistynyt useita tuhansia ihmisiä eri aloilta (www.eezy.fi).

Kyselyssä oli kaksi osaa seuraavasti:

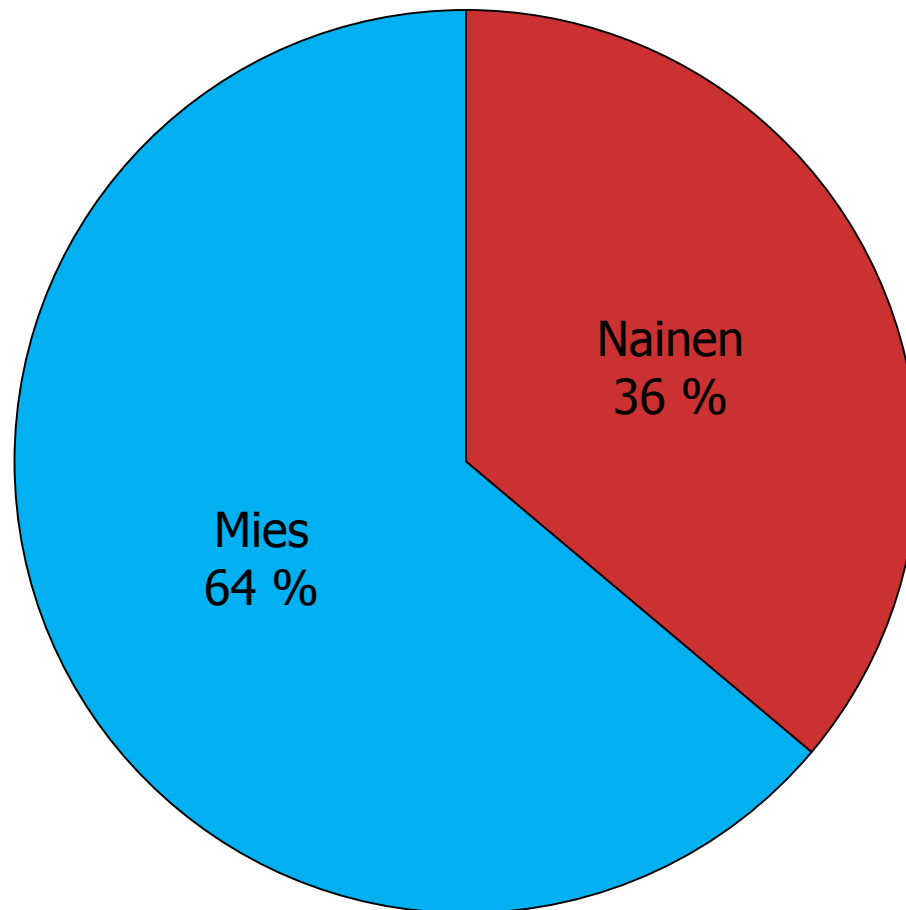
1. Kevytyrittäjien kokemukset ja näkemykset (vastausten määrä N=1155)
2. Kevytyrittäjien toimeksiantajien kokemukset ja näkemykset (N=235)

Kysely lähetettiin myös kevytyrittäjiä työllistäneille kotitalouksille, mutta tuloksia ei julkaista vähäisen vastausmäärän vuoksi.

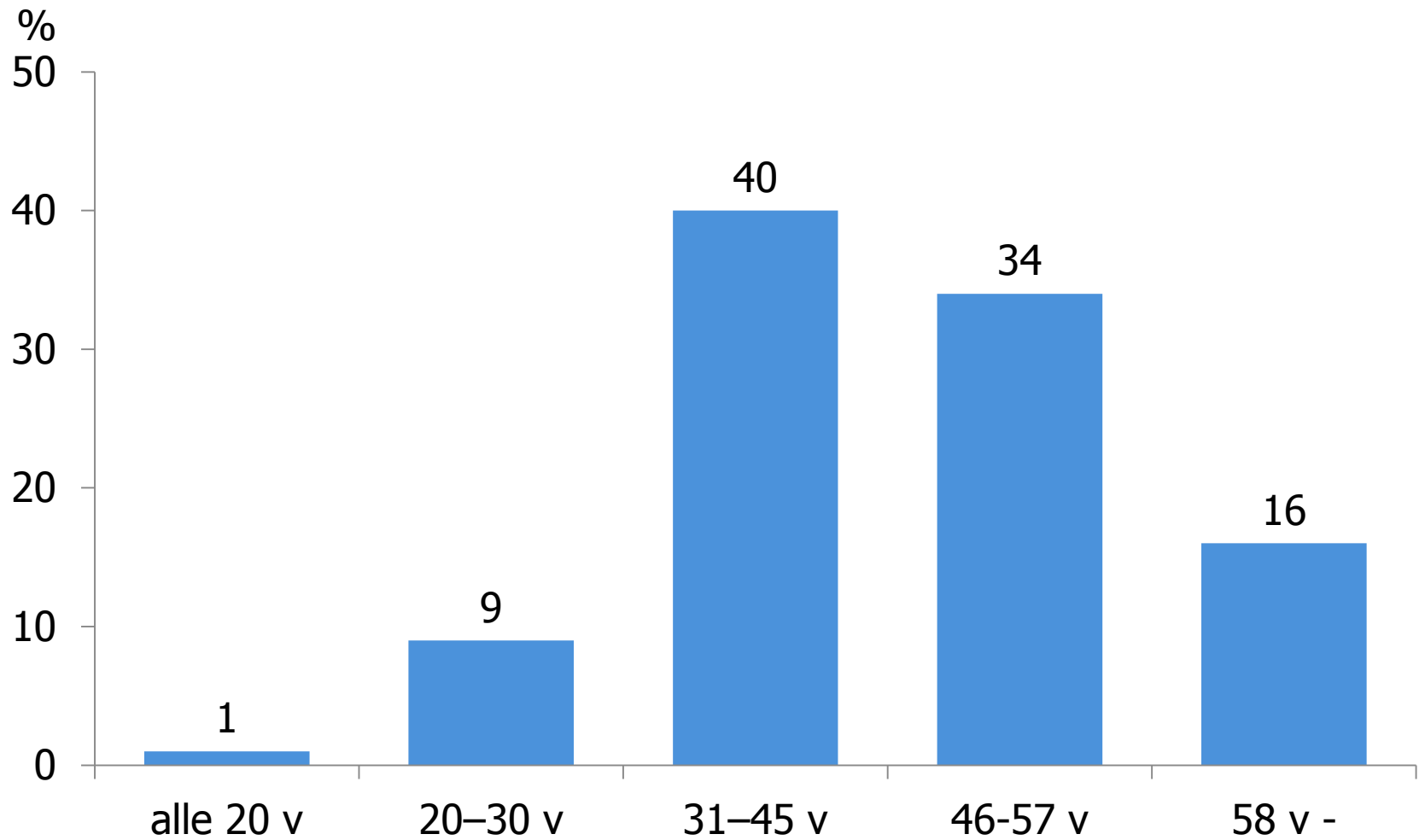
Kysely toteutettiin Sitran sähköisellä kyselytyökalulla ja se lähetettiin sähköpostilinkkinä Osuuskunta Eezyn kautta.

Kevytyrittäjien kokemukset ja näkemykset (vastausten määrä N=1155)

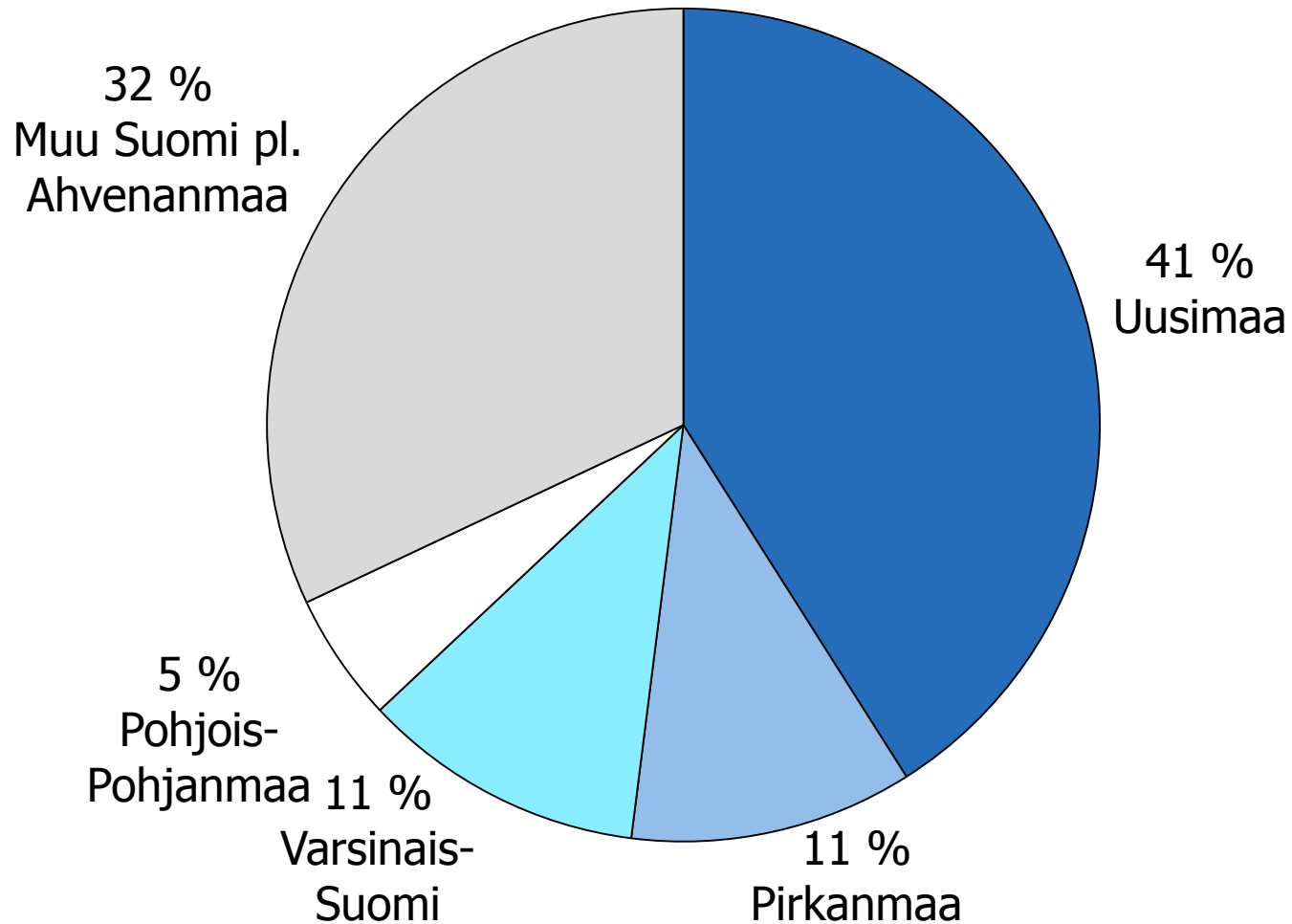
Sukupuoli

Ikä

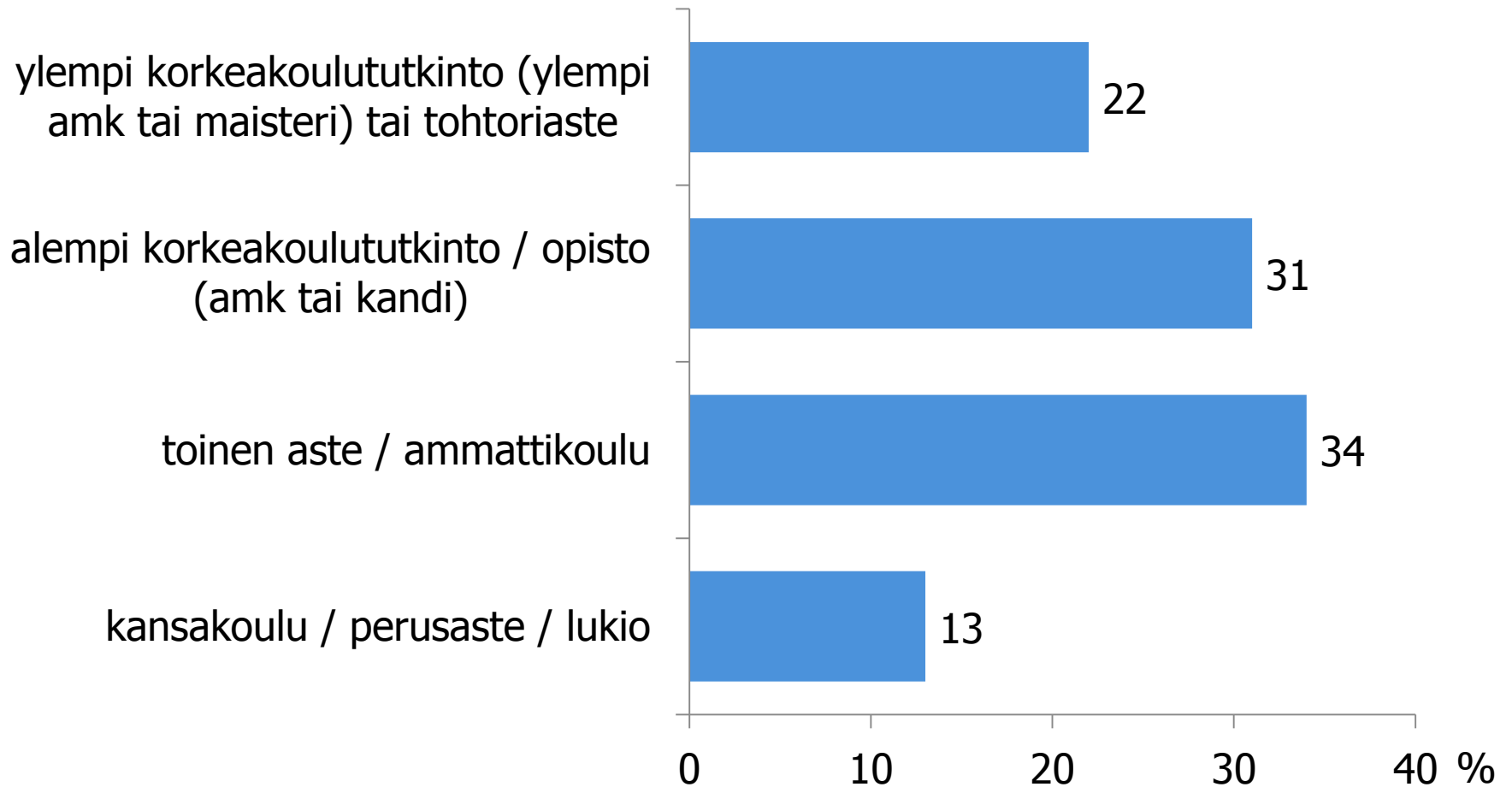

Asuinpaikka

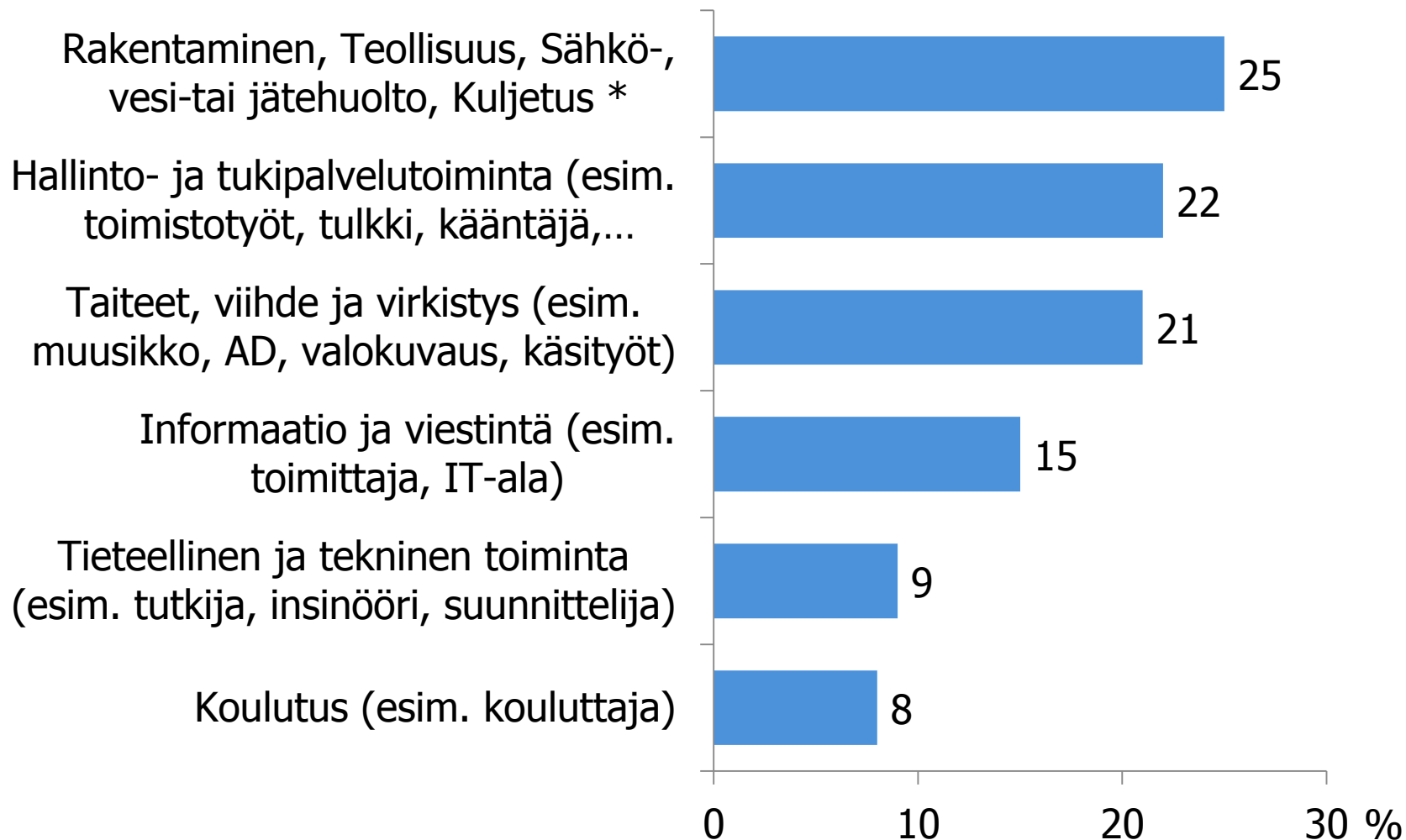

Peruskoulutustaso (ylin)

Kevytyrittäjien toimialat

(on voinut valita useita vaihtoehtoja)

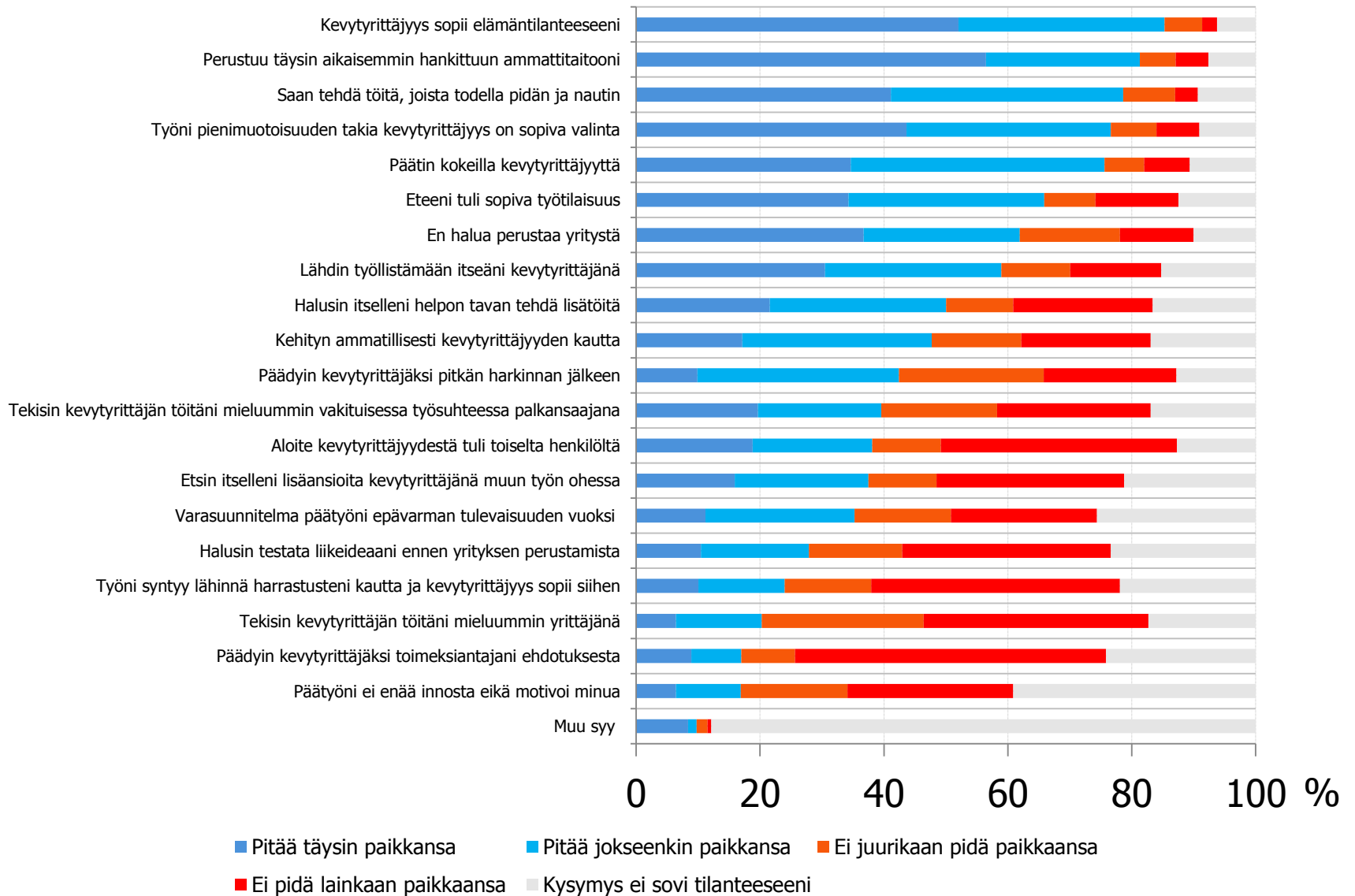

Työtilanne kevytyrittäjyyden ohessa

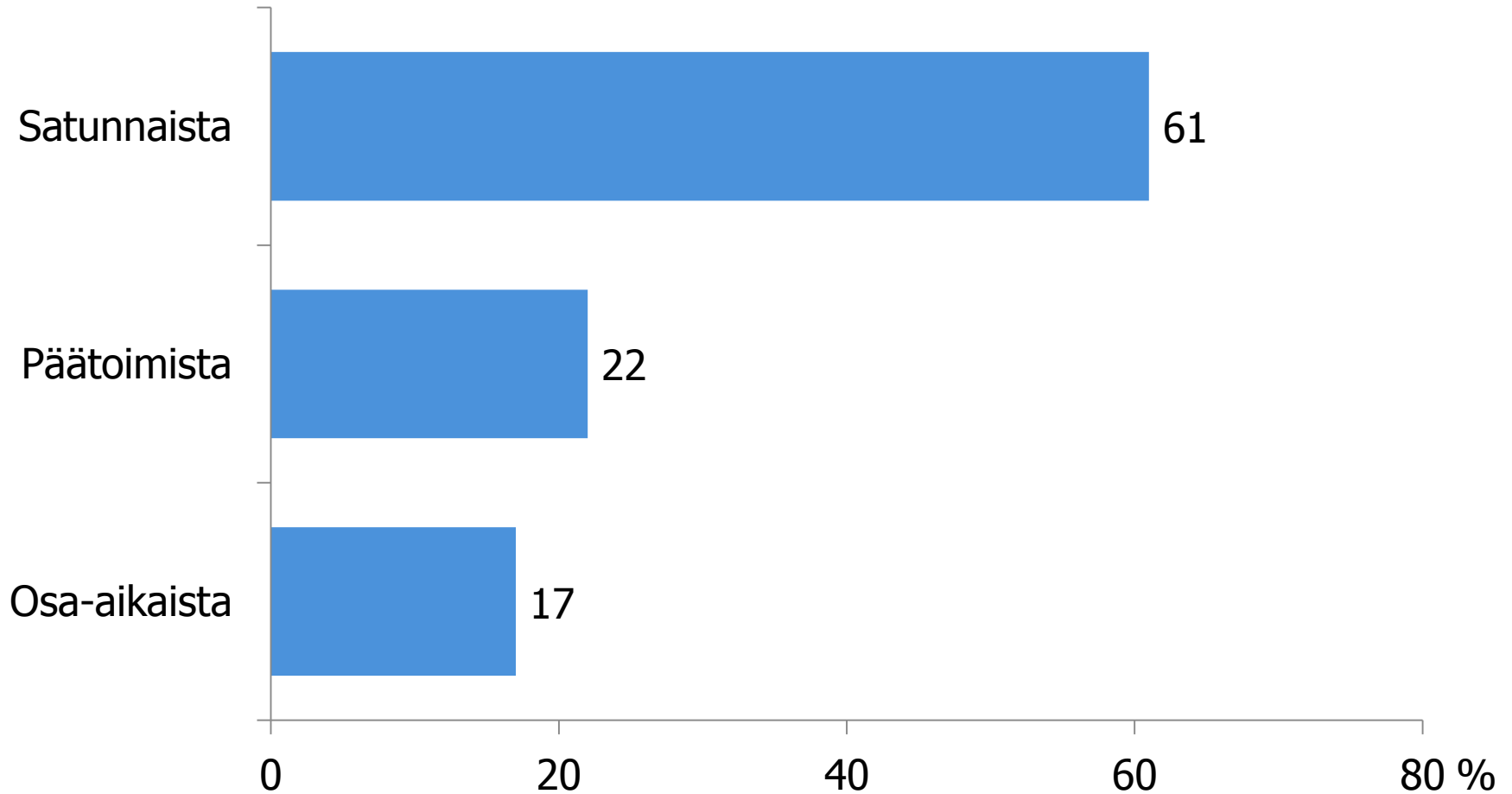
(on voinut valita useita vaihtoehtoja)

Kevytyrittäjyyden motiivit

Toiminta kevytyrittäjänä

Tyypillinen päätoiminen kevytyrittäjä

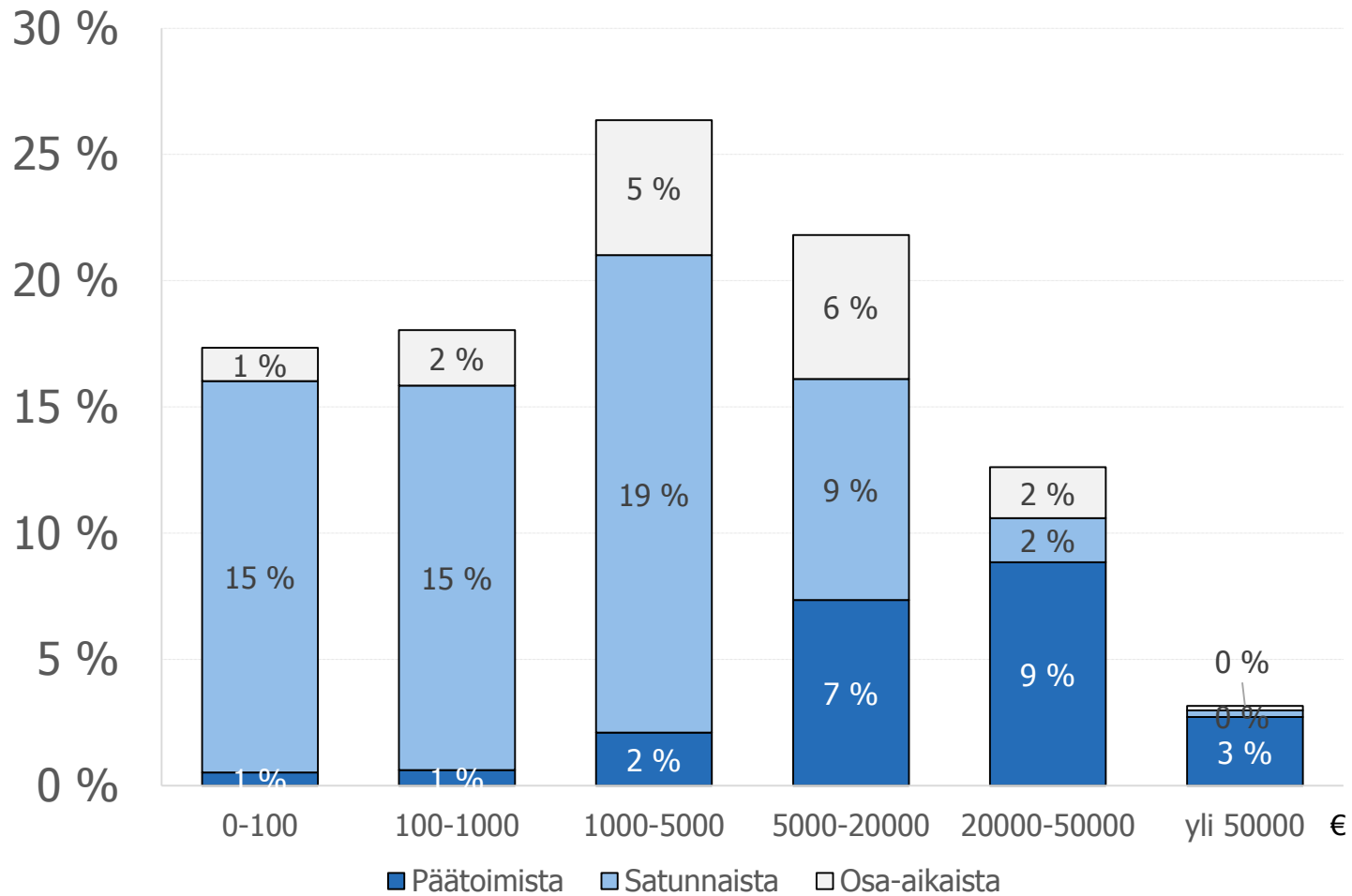
- Työskentelee keskimääräistä useammin seuraavilla toimialoilla:
  - Teollisuus (esim. asentaja, metalliala)
  - Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta (esim. sähköasentaja)
  - Rakentaminen (esim. kirvesmies, maalaustyöt)
  - Kuljetus ja varastointi (esim. kaivinkoneen kuljettaja)
  - Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus (esim. mekaanikko)
- Toimeksiantaja on keskimääräistä useammin yritys
- Keskimääräistä useammin vanhan yrityksen asiakkaat ovat nykyisiä toimeksiantajia päätoimiselle kevytyrittäjälle
- Uskoo keskimääräistä useammin työskentelevänsä kevytyrittäjänä myös vuoden päästä
- On keskimääräistä useammin ollut aikaisemmin yrittäjä. On tyypillisesti 31-57-vuotias ammattikoulun käynyt mies.

Tyypillinen sivutoiminen kevytyrittäjä (työ osa-aikaista tai satunnaista)

- Työskentelee keskimääräistä useammin seuraavilla toimialoilla:
  - Informaatio ja viestintä
  - Tieteellinen ja tekninen toiminta
  - Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
  - Koulutus
  - Terveys- ja sosiaalipalvelut
  - Taiteet, viihde ja virkistys
- Kokopäiväinen palkansaaja (30 %) tai saa työttömyyskorvausta (30 %) tai on osa-aikainen palkansaaja (14 %)
- Laskutus melko vähäistä (75 %:lla alle 5000 euroa vuodessa)
- Yli puolella on korkeakoulututkinto
- 51 % haluaa jatkaa kevytyrittäjänä

Laskutus työn määrän mukaisesti

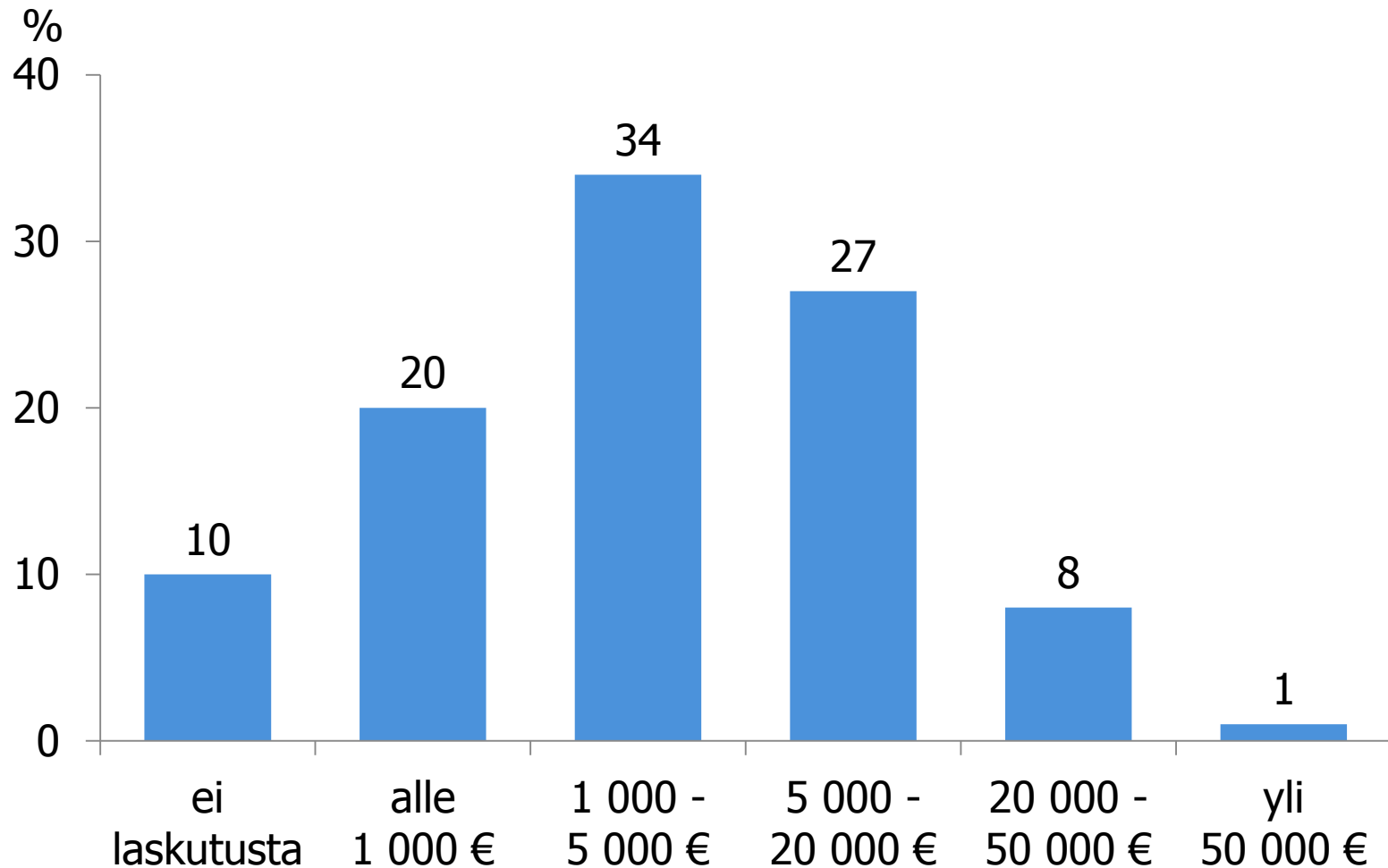
(viimeisten 12 kuukauden aikana)

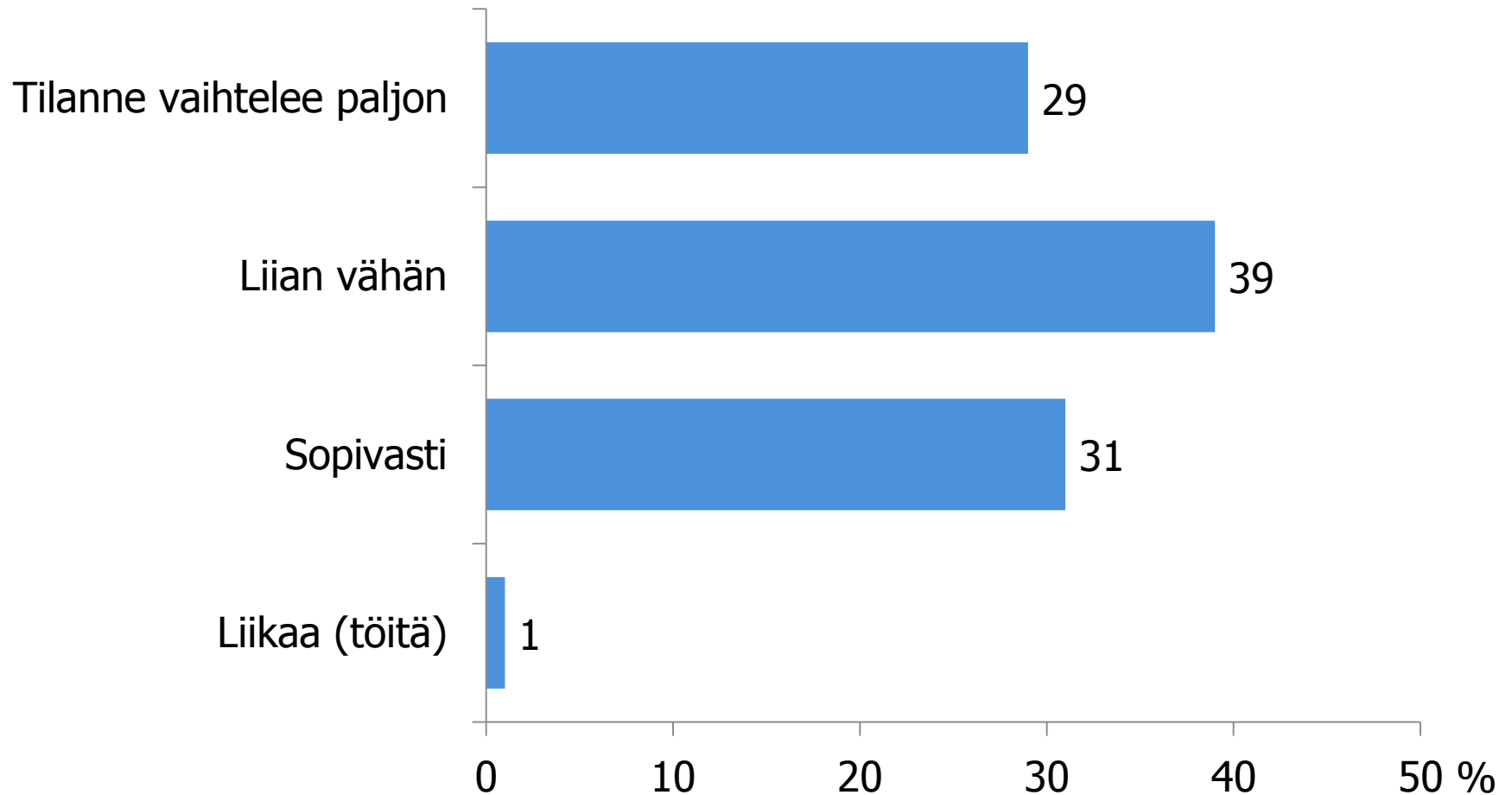

Laskutuksen määrä työttömyyskorvausta saavilla

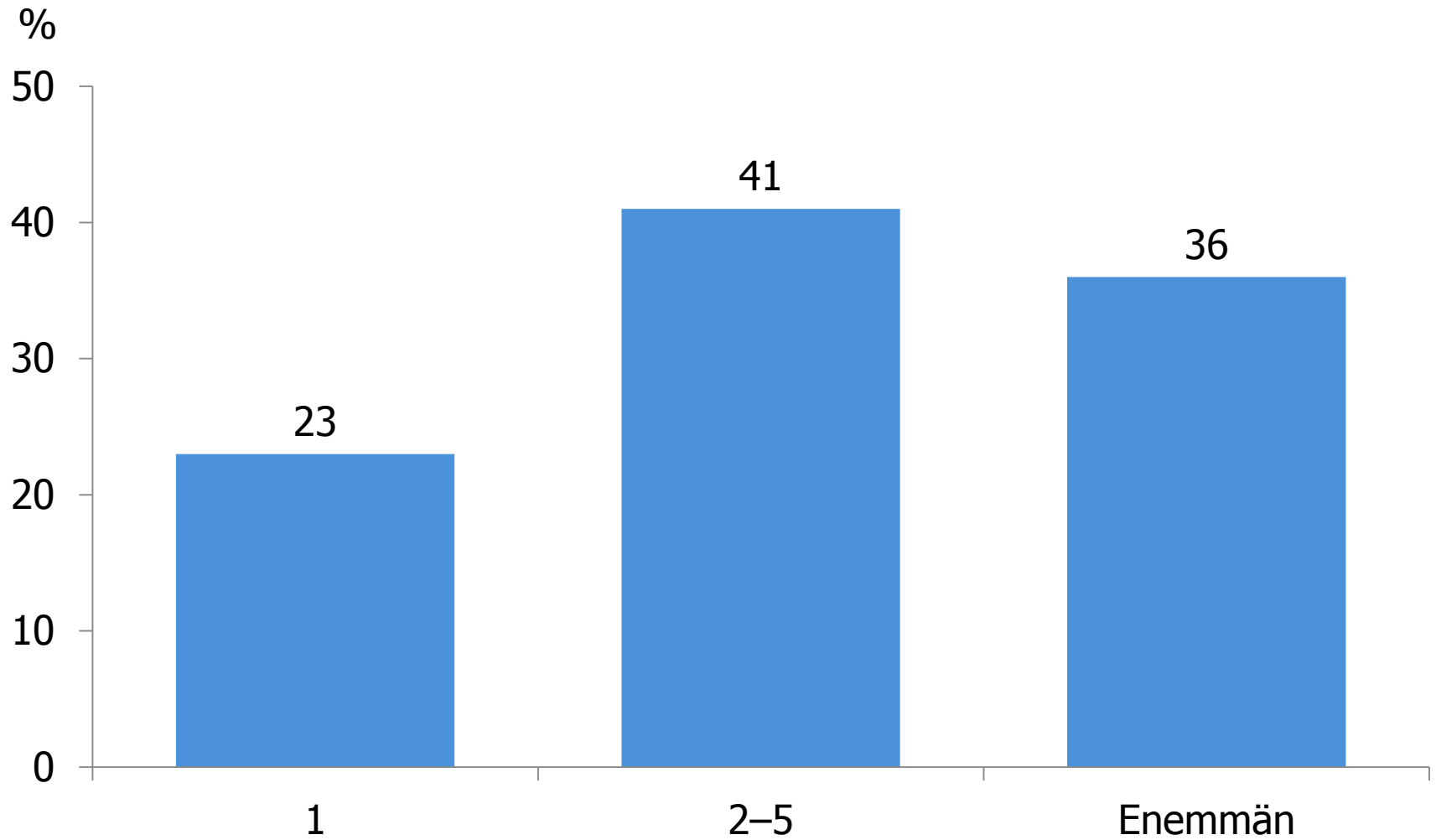
(viimeisten 12 kuukauden aikana)

Vastaajien kommentit laskutuksen määrästä

Toimeksiantajien määrä

Toimeksiantajien määrän yhteys toimialaan

Yksi toimeksiantaja on keskimääräistä useammin seuraavilta aloilta:

- Tieteellinen ja tekninen toiminta (esim. tutkija, insinööri, suunnittelija)
- Muu palvelutoiminta (esim. siivous, myyjä, konsultointi, myyntineuvottelija)

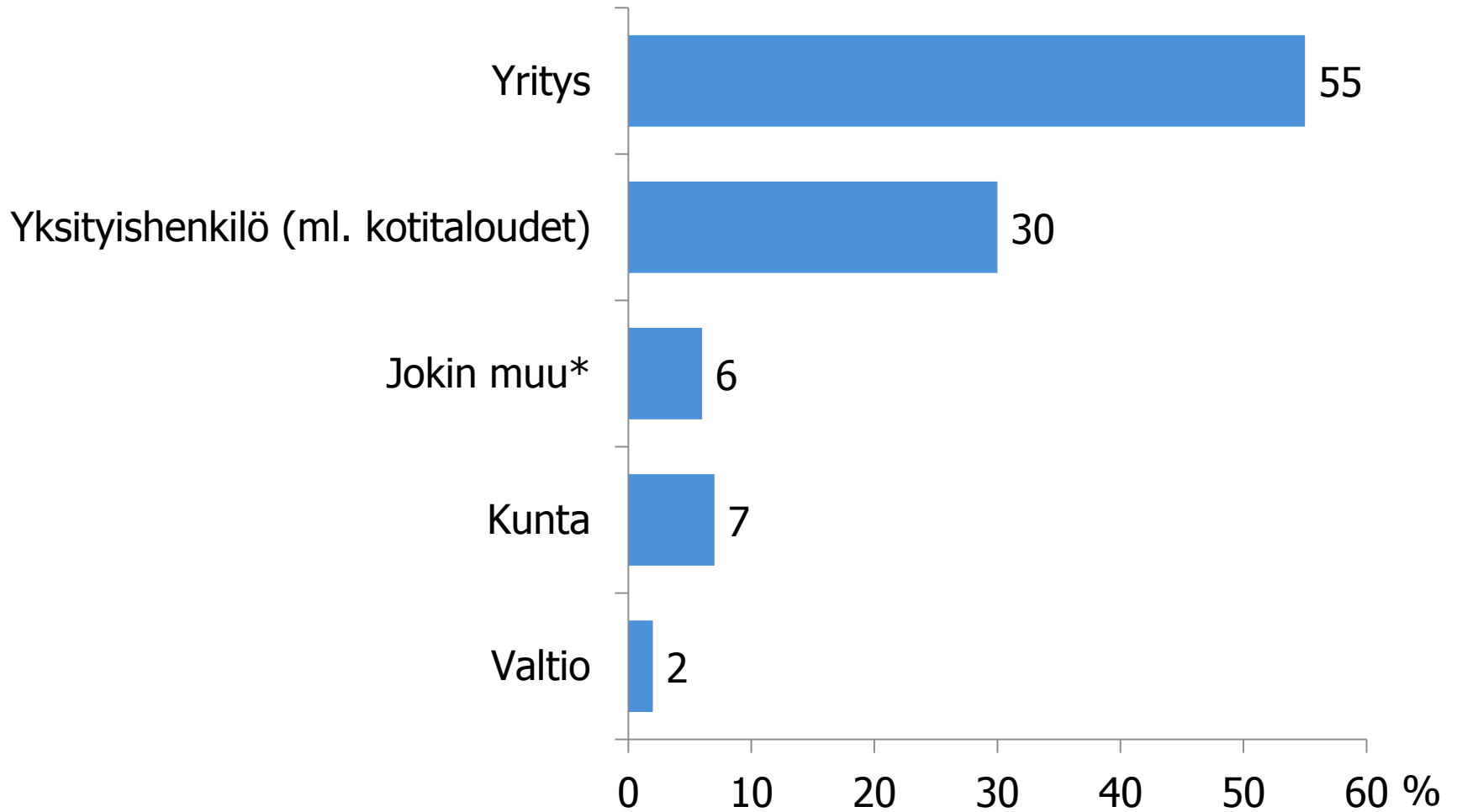
Kaksi tai useampi toimeksiantajaa:

- Rakentaminen, Informaatio ja viestintä, Taiteet, viihde ja virkistys

Ne kevytyrittäjät, joilla on toimeksiantajia enemmän kuin yksi, uskovat muita useammin työskentelevänsä kevytyrittäjänä myös vuoden päästä.

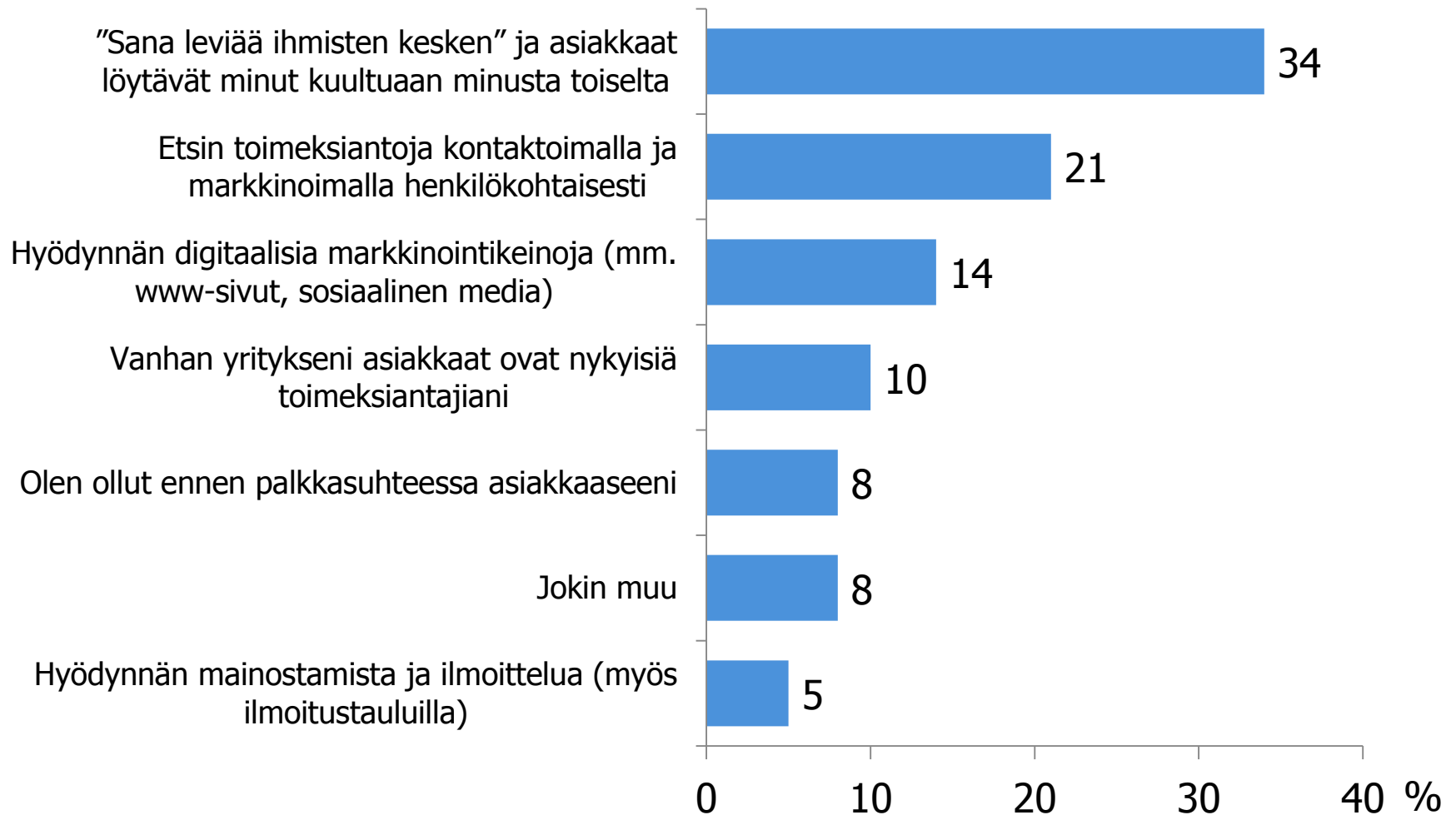
Toimeksiantajat

(on voinut valita useita vaihtoehtoja)

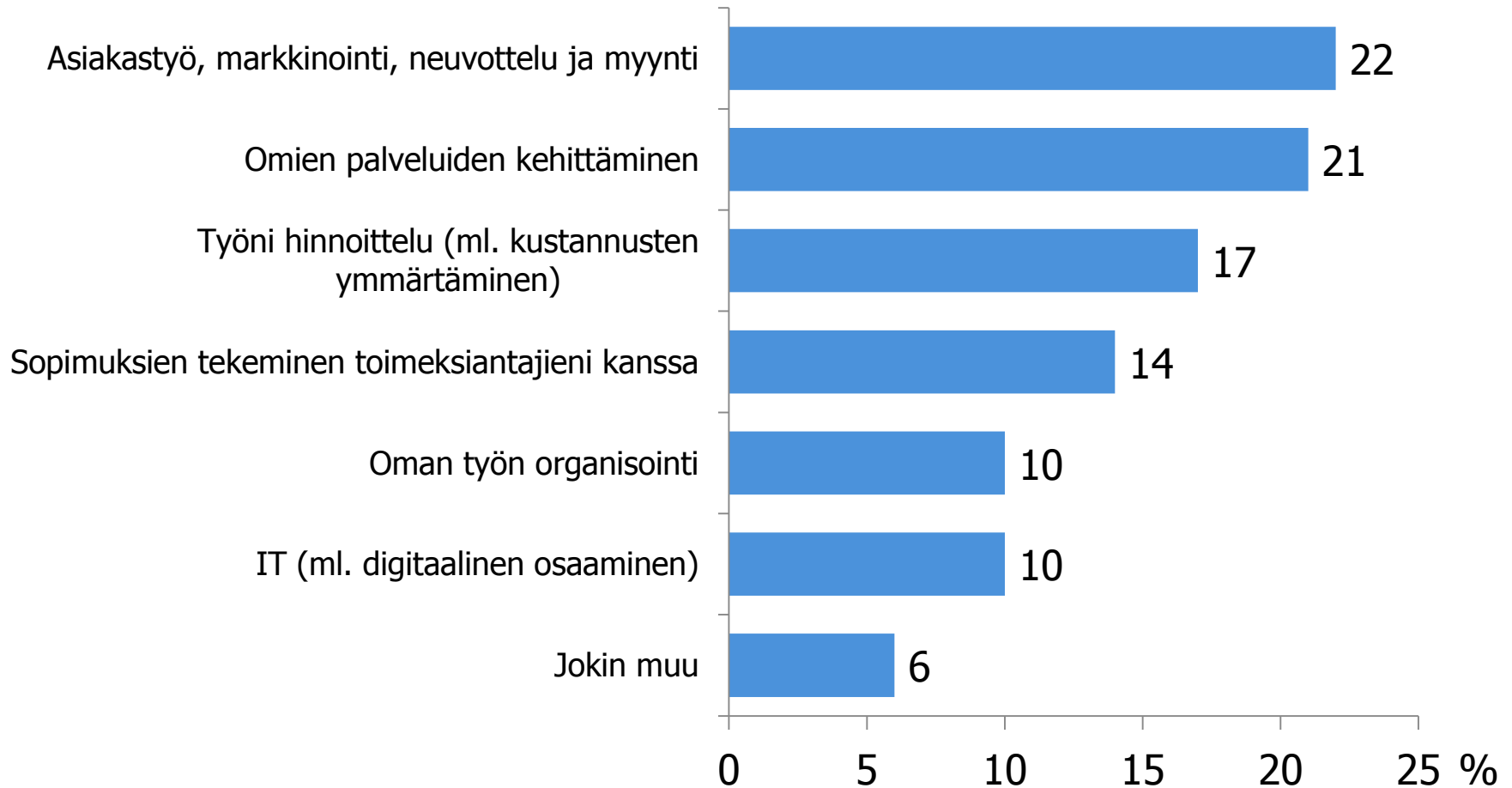

Toimeksiannot löytyvät

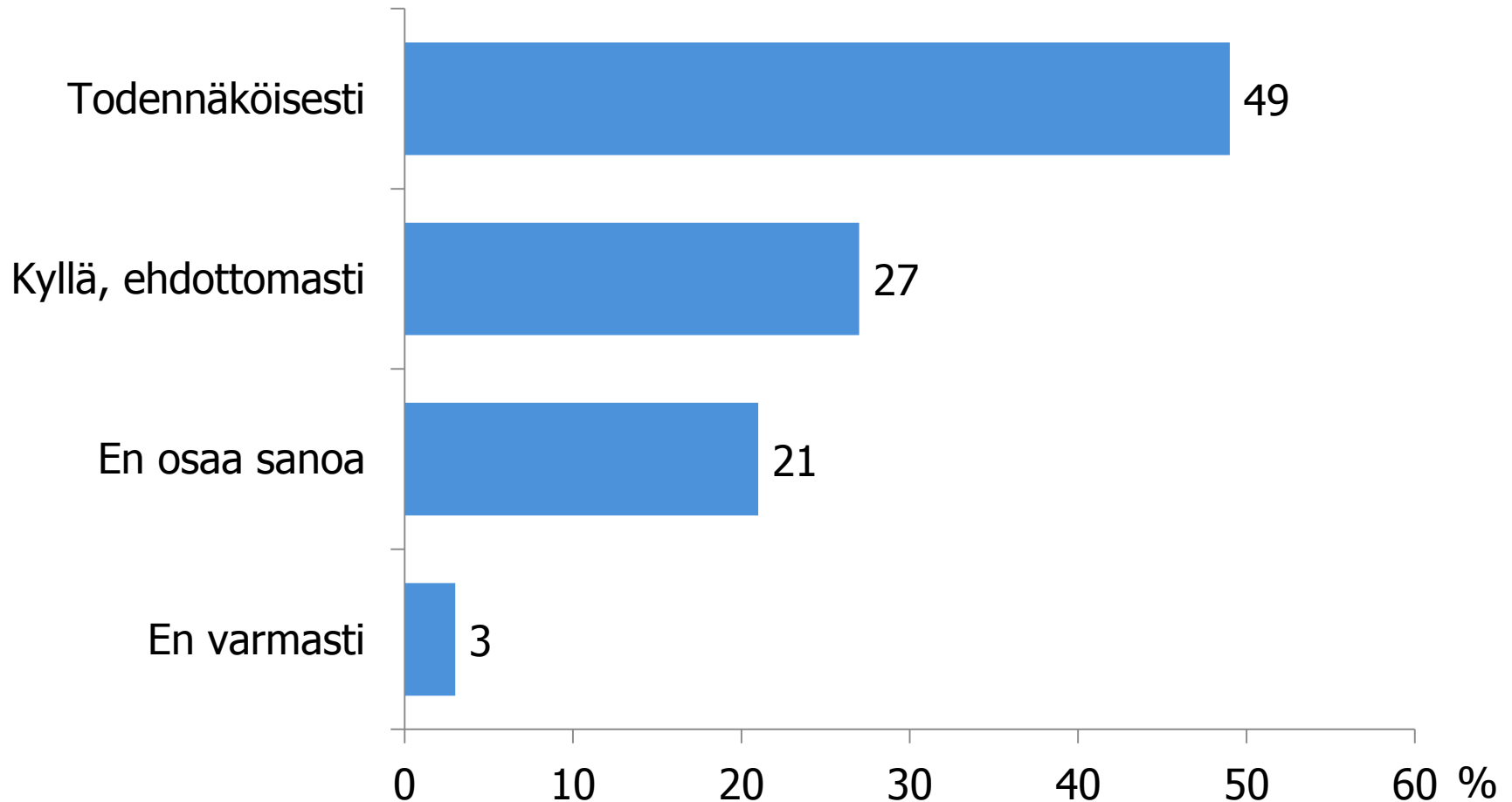
(on voinut valita useita vaihtoehtoja)

Osaamistarpeet

Usko siihen, että jatkaa kevytyrittäjänä vuoden päästä

Tyypilliset kevytyrittäjinä "jatkajat ja epävarmat"

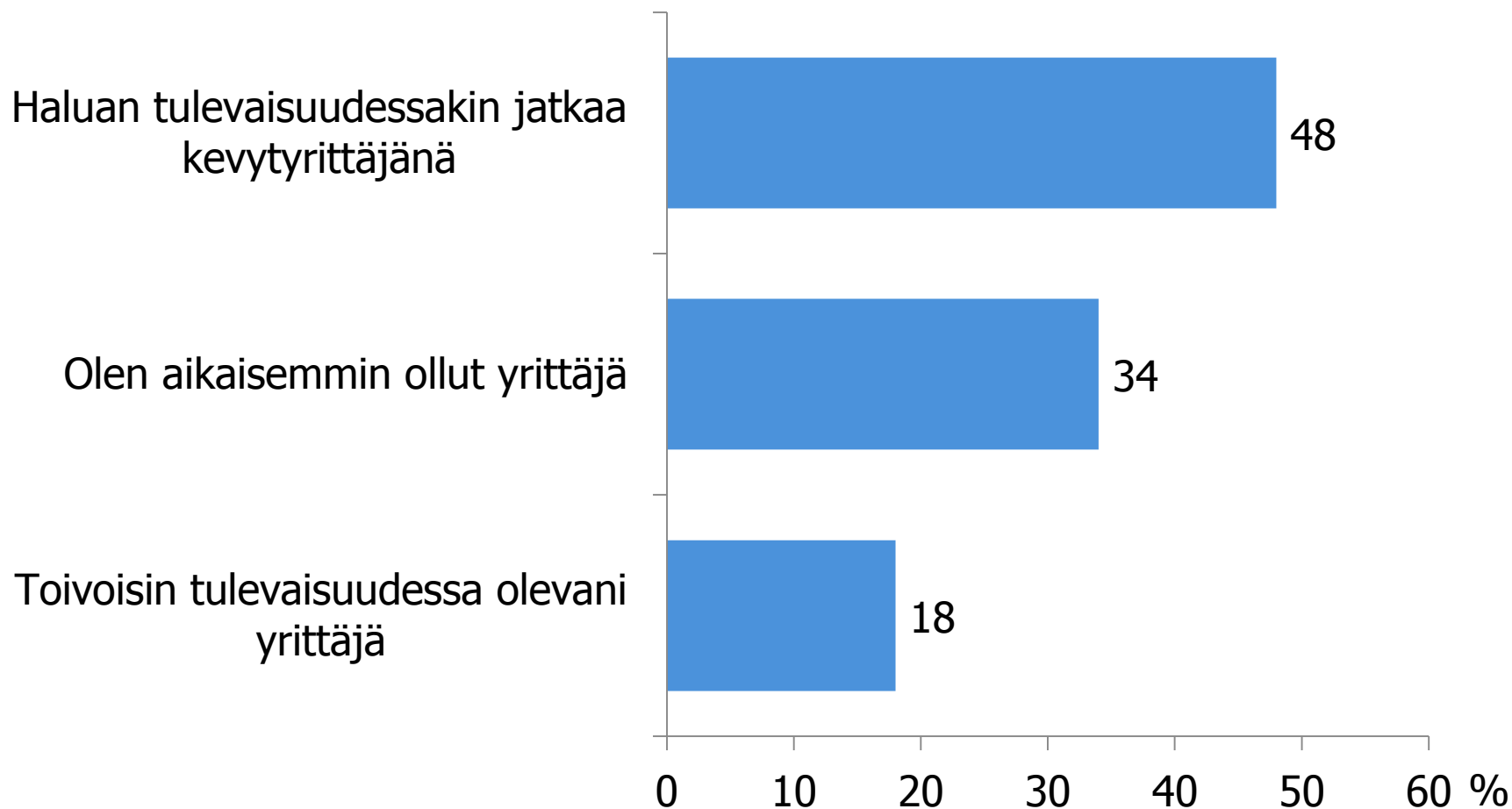
"Uskon työskenteleväni kevytyrittäjänä myös vuoden päästä" (Jatkajat)

- Kokopäiväinen palkansaaja tai "työllistän itseni ainoastaan kevytyrittäjänä enkä saa työttömyyskorvausta",
- Toiminta on päätoimista, laskutus suurempaa kuin Ei/en osaa sanoa -ryhmässä
- Töitä on sopivasti
- Toimeksiantajia on 2 tai enemmän
- On aikaisemmin ollut yrittäjä

"En osaa sanoa tai en usko työskenteleväni kevytyrittäjänä myös vuoden päästä" (Epävarmat)

- Toimeksiantajia keskimääräistä useammin vain yksi
- Toiminta usein satunnaista, mahd. informaatioalalla ja laskutus melko pientä
- Keskimääräistä useammalla ylempi korkeakoulututkinto
- Kokee tarvitsevänsä oppia mm. työn hinnoittelusta, asiakastyöstä ja omien palveluiden kehittämisestä.

Kevytyrittäjyyden ja yrittäjyyden yhteys

Esille tuli enemmän ilon kuin harmin aiheita

Avoimissa kommentteissa 785 mainintaa tyytyväisyyden aiheista

- Helppous nousee esiin erittäin usein; lisäksi paljon mainintoja joustavuudesta, vapaudesta ja kevyestä byrokratiasta.

Noin 650 mainintaa tyytymättömyyden aiheista

- Valtaosa harmituksen aiheista liittyy rahaan (verotus, hinnoittelu, kulujen vähennysmahdollisuudet) ja työttömyysturvaan. Mainintoja on myös työyhteisön puuttumisesta.

Mihin olet tosi tyytyväinen?

- "Helppous, joustavuus, vapaus."
- "Kevyt byrokratia."
- "Täsmällinen palkanmaksu."
- "Voin tehdä kotona töitä omaan tahtiin."
- "Helppo tapa aloittaa 'yrittäminen'."
- "En ehkä muuten saisi näitä töitä. Mahdollisuus elättää itsensä ainakin osittain omalla työnteolla ilman että kaikki suojaverkot raapaistaan saman tien alta pois (kuten yrittäjällä on tilanne)."
- "Todella mainio tapa hankkia lisäansioita ja pitää yllä ammattitaitoa."
- "Voi vaikuttaa omiin työaikoihin."
- "Vapaus valita toimeksiantaja."

Mihin olet tosi tyytyväinen?

- "Helppous. Ei tarvitse miettiä y-tunnusta, vakuutuksia, kirjanpitoa, alveja, ennakkoperintärekisteriä, laskutusta, perintää ja kaikkea sitä muuta paperisälää, mitä tehdessä minulta meni toisen ammatin elinkeinonharjoittajana järjetön määrä hyvää aikaa hukkaan. Oma aikani (se vähä mitä on) menee nyt nimenomaan oikean oman sivutyöni tekemiseen. Teen myös mielelläni itselleni mielekästä työtä, jonka osaan ja josta saan perheelleni (tällä hetkellä elintärkeää!) lisätuloa ja maksan mielelläni työstäni veroja yhteiskunnalle. Kevytyrittäjyyteen pitäisi kaikin tavoin kannustaa ja rohkaista, ja myös laajentaa niin, että terveydenhuollonkin edustajat pystyisivät itsenäisesti tekemään työtä laskutuspalveluosuuskunnan kautta."
- "Stressittömämpää. Jos ei ole töitä, ei ole kulujakaan. Eikä tarvitse laittaa rahoja sivuun veroja ja yllättäviä kuluja varten. Maksan mielelläni palvelumaksun osuuskuntaan kun vastineeksi voin olla huoletta noissa asioissa."

Mikä harmittaa? - 200 mainintaa liittyen arvonlisäveroon, osuuskunnan palkkioon, poistoihin

- "Verot ja muut veronkaltaiset maksut ovat aivan liian suuret. Osuuskunnan laskutuksen jälkeen jää itselleni käyttöön vain noin 40 % laskutetusta työstä. Valtaosa menee yhteiskunnalle."
- "Sivutuloverotus"
- "Ei ole vähennysoikeutta - näin ollen en pysty kilpailemaan yritysten kanssa"
- "Kuluista oltava tuoreet kuitit, ei oikein onnistu kun on oltava varastoakin. Vanhempien tuotteiden myyminen on turhan kallista, kun niistä joutuu maksamaan vielä verot yms..."
- "Käteislaskutuksen hankaluus ja se, että ei voi harjoittaa tavarakauppaa tai jälleenmyyntiä."

Mikä harmittaa? – Statusongelmasta ja byrokratiasta

63 mainintaa

- "Epäselvyydet te-keskuksen kanssa. Tällä hetkellä saan työttömyystukea, mutta te-keskuksella ei ole selkeitä ohjeita/käytäntöjä siitä miten yrittäjästatus määritellään. Jos toimintani kevytyrittäjänä on satunnaista tai osa-aikaista sitä ei mielestäni tulisi rinnastaa yrittäjyyteen."
- "Päätoimeni on epävarmaa pätkätyötä, aiemmin olen voinut tienata laskutusosuuskunnan avulla muutamia sataasia ansiosidonnaisen päälle, kun olen ollut ajoittain työttömänä. Se harmittaa myös, että alalla on paljon pimeää toimintaa eli hintataso on matala, on vaikea pyytää sellaista hintaa palveluista, jonka avulla käteenkin jäisi jotain, koska asiakkaat ovat tottuneet maksamaan muille 'muutamia kympejä käteen'. Tienestien pienuuden vuoksi en olisi alv-velvollinen, mutta laskutusosuuskunnan kautta ei voi laskuttaa ilman alvia, eli 24 % alv nostaa myös hintojani."
- "Asiaan suhtaudutaan vielä epäilevästi."

Mikä harmittaa? – Epävarmuudesta 40 avointa kommenttia

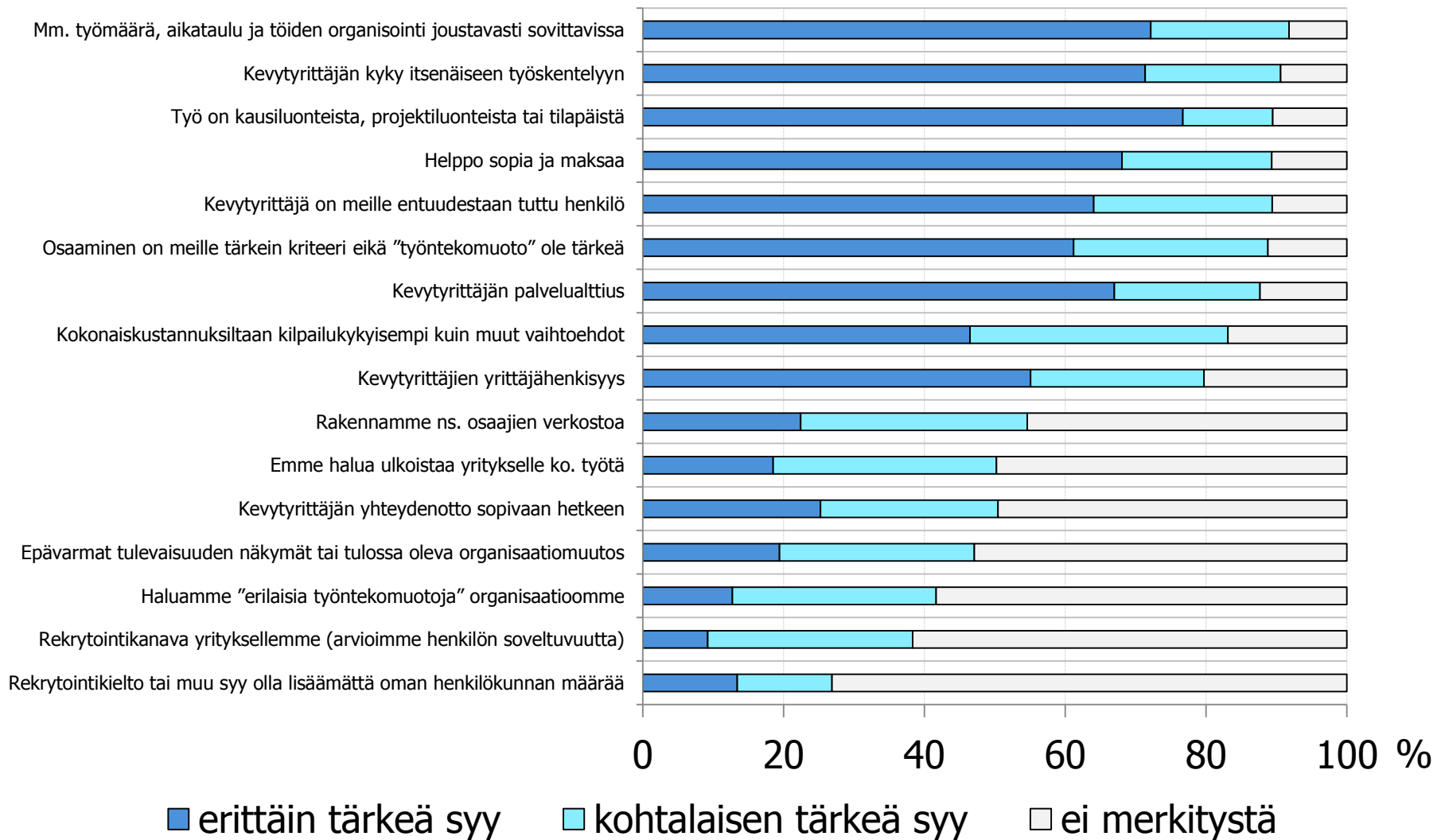
- "Tulojen epävarmuus ja epäsäännöllisyys."
- "Ei takaa järkevää tulotasoa."
- "Työ on vain keikkaluontaista."

Kevytyrittäjien toimeksiantajien kokemukset ja näkemykset (N=235)

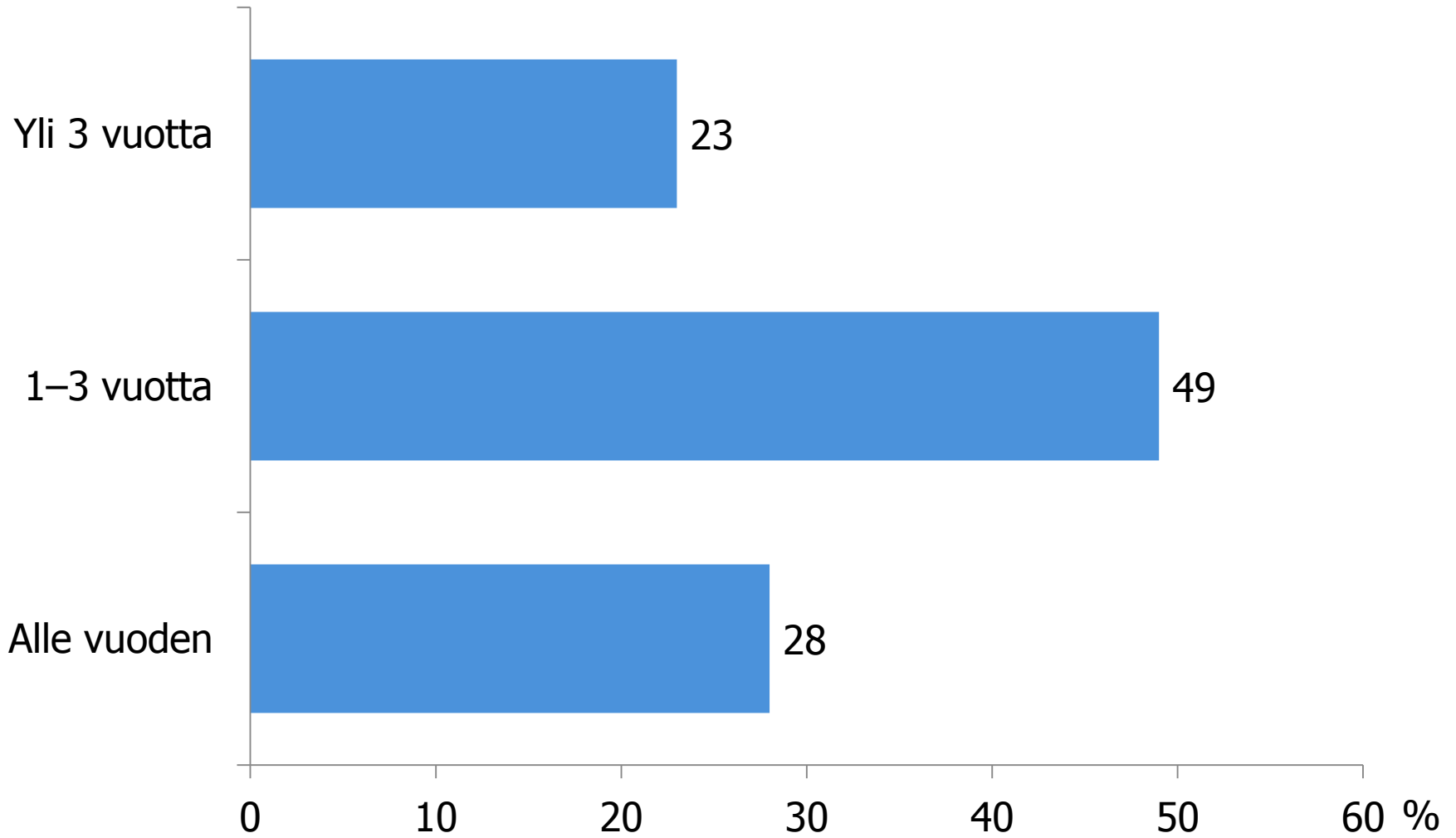
Yleiskuva toimeksiantajista

- Toimeksiantajista valtaosa on yrityksiä
- Liikevaihdoltaan pienimmät työllistävät eniten kevytyrittäjiä
- Alle 10 työntekijän yritykset tarjoavat aktiivisemmin töitä
- Toimeksiantajat valtaosin Uudellamaalla
- Toimeksiantajat tarjoavat erityisesti suorittavan tason töitä sekä asiantuntijatehtäviä.
- Kevytyrittäisyys vielä uutta toimeksiantajillekin – valtaosa tarjonnut toimeksiantoja alle kolmen vuoden ajan.
- Toimeksiantajat arvelevat epätyypillisten työntekomuotojen lisääntyvän organisaatiossaan tulevaisuudessa. Taustalta ei löydy irtisanomisia, vaan kyse lienee enemmänkin resursointistrategiasta.
- Toimeksiantajat yleensä pitivät kevytyrittäjien hinnoittelua saman tasoisena tai alhaisempana kuin palkatun työvoiman.

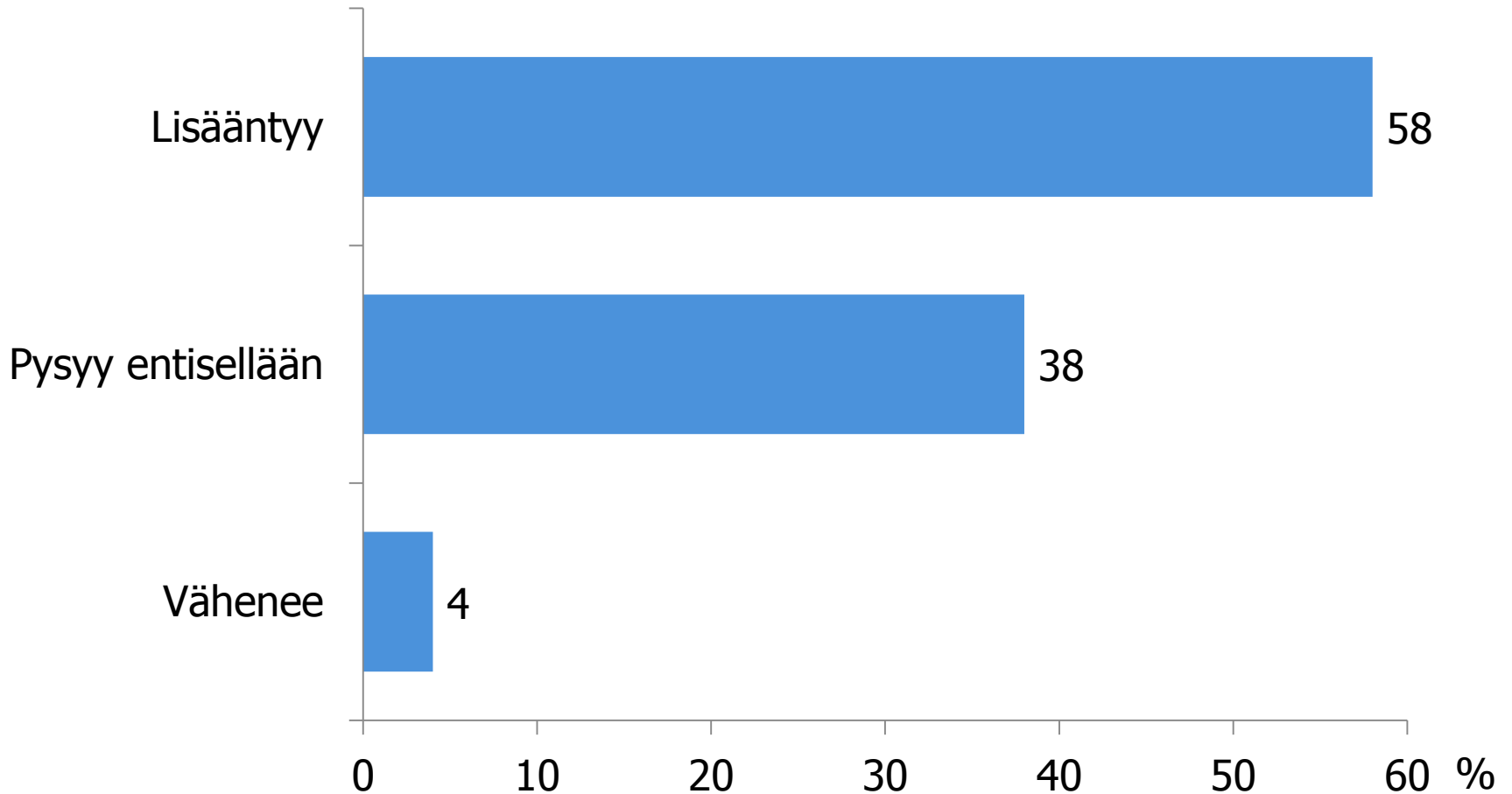
Toimeksiantajien motiivit

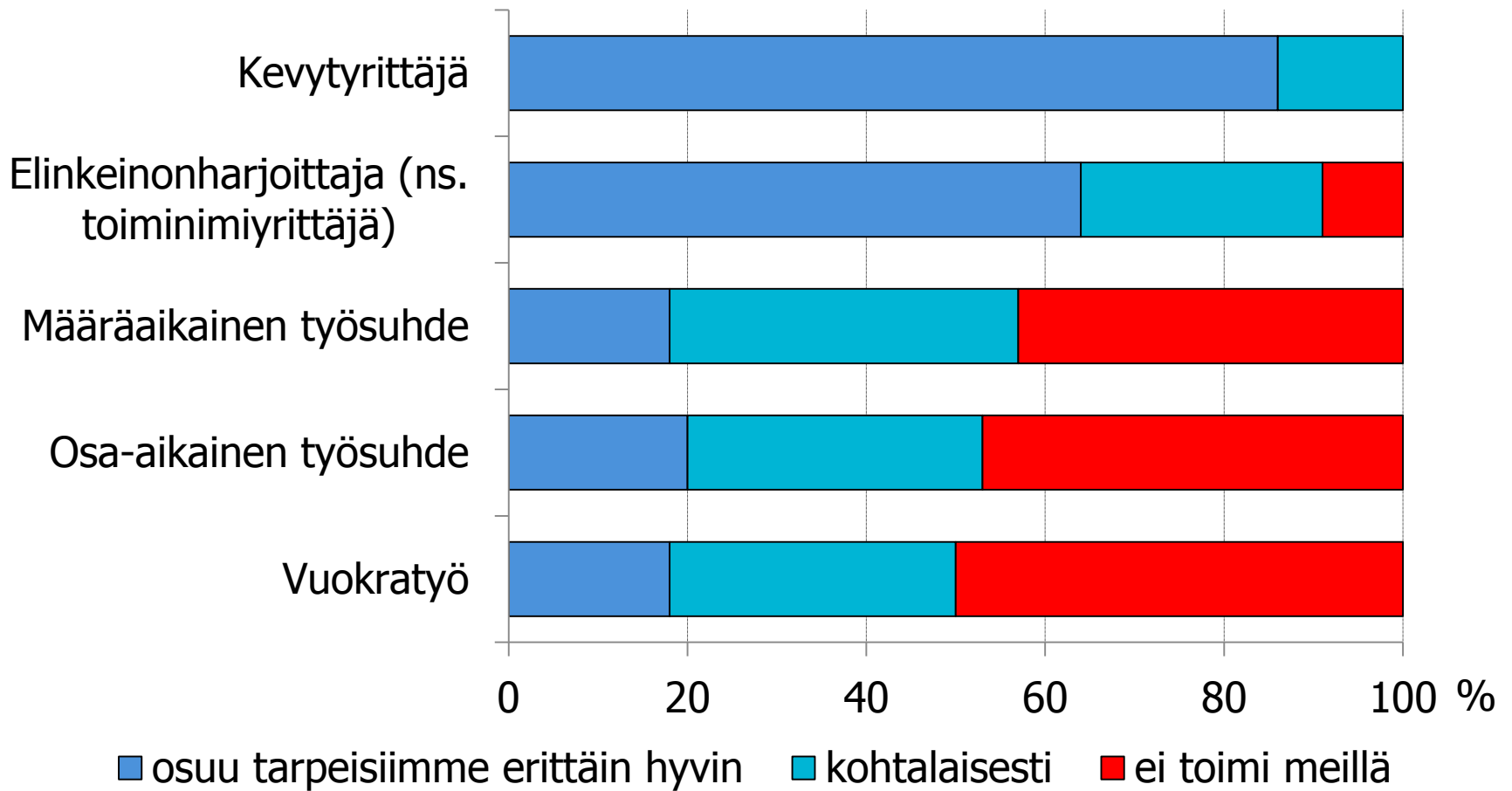
Toimeksiantajien kokemus kevytyrittäjistä

Toimeksiantajien näkemys ns. epätyypillisistä työntekomuodoista

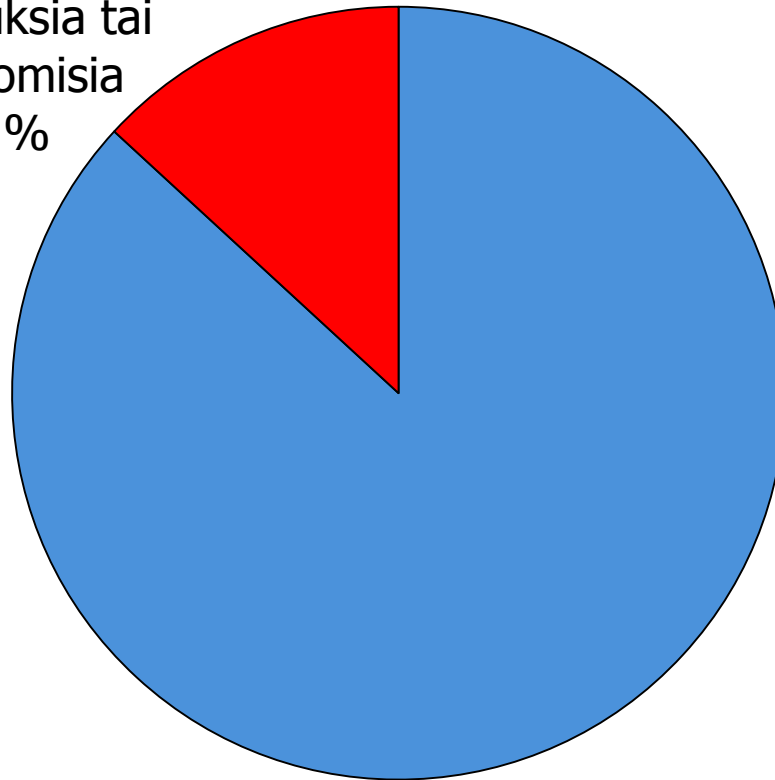

Toimeksiantajan tarve liittyen ns. epätyypillisiin työntekomuotoihin

Toimeksiantajan työllisyystilanne viimeisten 12 kuukauden aikana

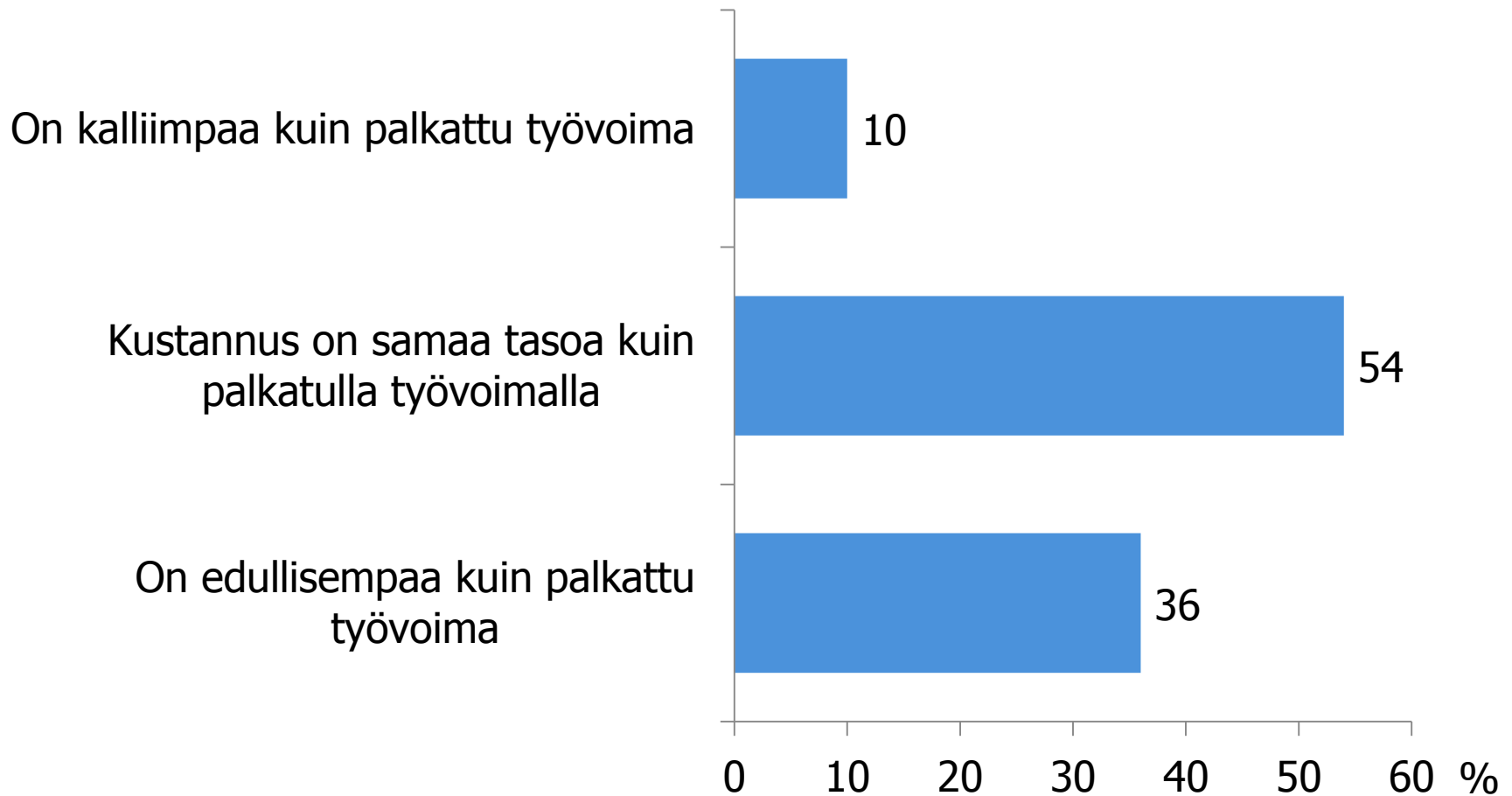
Toteutettu
lomautuksia tai
irtisanomisia
13 %

Ei lomautuksia
eikä
irtisanomisia
87 %

Toimeksiantajan näkemys kevytyrittäjän hinnoittelusta

Yhteystiedot

- Pirjo Nikkilä
Johtava asiantuntija
pirjo.nikkila@sitra.fi
Työelämän taitekohtat -avainalue
Sitra
- Titta Teittinen
Toimitusjohtaja
titta.teittinen@eezy.fi
Osuuskunta Eezy